

vannak, így ha a feltételeket egy kicsit is egyenlőbbé kívánjuk tenni, lehetőségünk kell, hogy legyen arra, hogy bizonyos kedvezményeket elvárhassunk és megköveteljünk, mint például megfelelő segítséget a repülőtereken és a repülőgépeken!

Rudolf Volejnik alelnök, Csehországi Vakok Szövetsége

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A hangomat adom – beszélgetés Kelemen Erzsébettel

Beszélgetéssorozatunk olyan önkéntes felolvasókkal készül, akik a Bodor Tibor Kulturális Egyesületben dolgoznak, s örvendeztetnek meg bennünket újabb és újabb hangoskönyvekkel. Fogadják az interjúkat olyan szeretettel, amilyen örömmel felolvasóink nyilatkoznak.

- Kérem, meséljen nekünk kicsit magáról, elfoglaltságairól, kedvenc időtöltéseiről, stb.

- Magyar-orosz szakos tanárként végeztem, ezen a pályán dolgoztam 30 éven át. Az orosz nyelv továbbadásába beleszólt a történelem a rendszer-váltás után. De a magyart tanítottam, azzal a színház iránti szerelemmel, amit a mára már híressé vált szentesi Horváth Mihály Gimnázium irodalmi-dramai tagozatán oltottak belém. Igyekeztem továbbadni a tanítványaimnak a szépirodalom értését és értő tolmácsolását színjátszó szakkörben, iskolai műsorokban és a tanórákon. A tanítás mellett mindig volt másféle teendőm is az iskolában: szabadidő-szervezés vagy ifjúságvédelmi tevékenység, majd az iskolai könyvtár vezetése. Ezek mindegyike nagyon fontos volt számomra, hiszen a tanítási-tanulási folyamat mellett egy teljesen más megismerési lehetőséget biztosított a tanár-diák kapcsolatban. Hiszen sajnós a tananyaggal telegyömöszölt órák alatt nincs idő egymást megismerni; de a délutáni beszélgetések, a más jellegű tevékenységek mélyebb és pontosabb csatornákat nyitottak meg felnőtt és gyerek között.

Három éve pedig csak könyvtárosként dolgozom, elektronikus dokumentumokkal foglalkozom. Nagyon izgalmas, új világ számomra.

Kedvenc időtöltésem? A szabadban lenni! Róni az utakat síkságon, dombokon, hegyeken, vizek partján. Aztán meg jól elfáradva kiülni, kiállni partokra, szirtekre, kilátókba, és élvezni a levegőt, a napot, a szelet (és ha csak

kicsit esik, akkor az esőt is). Megkóstolni a táj ízét, jókat beszélgetni és kacagni. Meg néha sírni. De csak ha jólesik.

- Ha pár szóban kellene nyilatkozni a személyiségéről, mi az, amit fontosnak tart magáról elmondani?

- (Hú, ez mindig nehezen ment.) A csillagjegyem szerint rendkívül szélsőséges vagyok. És ezt meg is erősítem. Viszont nehezen viselem, ezért csak belül zabolátlankodom. Szeretek nyugodt és higgadt lenni. Úgyhogy van bajom, elég.

Volt idő, hogy a végletekig ragaszkodtam az elképzeléseimhez, de a kor jót tett, könnyebben el tudom engedni a fenomenálisnak tűnő ötleteimet is. Ez is ki tudja ám simítani a ráncokat.

Imádom megvalósítani valamit, a semmiből vagy a kevésből vagy a látszólag értéktelenből létrehozni akár új tárgyakat, ételeket, szellemi produktumot.

Kitartó vagyok. Meg még sok más is. Meg ezeknek az ellenkezője.

- „Nagy művek olvasása közben a szöveg távolra visz. És én, akár egy félénk gyermek, belekapaszodom a kabátja csücskébe, s igyekszem lépést tartani vele, hosszan követem, sodródok vele az úton egy meleg és érzelmdús világba. Távolra visznek magukkal a szavak, de végül egyedül térek haza, s csak miután ismét otthon vagyok, döbbenek rá, hogy ő és én már örökre együtt maradunk.” (Jü Hua)

Milyen gondolatok jutnak erről eszébe?

- Az, hogy ezt akár én is mondhattam volna, ha tudnék ilyen szépet írni.

A tinédzser kori útkeresés, a magam meglelése időszakából emlékszem az első – mások történeteiben való – elmerülésekre. Szalay Lenke Mogyorója

volt az első ilyen azonosulás. A mozdulataimban, a gondolataimban létezett velem a kislány alakja. Együtt nőttünk, együtt eszméltünk a világra. És későbbi életemben is hányszor segített, támogatott, irányt mutatott, inspirált egy-egy könyv! Azt mondják, a humor az élet sava-borsa, vagyis élvezetessé teszi az életet. Hadd mondjam még hozzá, hogy az irodalom is az. Meg az összes művészet, ami eltalálja az embert.

- Milyen témában olvas szívesen?

- Inkább talán műfajt mondanék először: regényeket és verseket. A regények közül az utóbbi években nagyon szeretem Grecsó Krisztián írásait. Süt belőlük az alázat, a szellem nagysága, az ember szeretete. Az élet megélésére mutat példákat, gyönyörű szavakat, képeket használva.

Azokat a regényeket szeretem, amelyekben az ember a környezetének a hatása alatt hajlik vagy épp ellenáll. De mindenképp változik, formálódik.

- Mióta olvas fel a Bodor Tibor Kulturális Egyesületnél?

- Az első kör 2014 októberében volt, éppen 5 éve. Akkor volt folyamatában egy projekt Maxi (Helle Maximilian, az egyesület egyik motorja) vezetésével (persze még nem az egyesület keretében). Egy kedves kolléganőm, aki a látássérült lánya révén érintett, szólt, hogy próbálkozzunk meg a felolvasással. Nagy kedvvel vettem bele magam, de akkor még nem volt eszközüsem. A lányom telefonjával készítettem a felvételeket, ő pedig általában kéthetente jött haza hétfélig. Persze akkor meg nem akartam azt a kevés és értékes időt elvonulva, felolvasással tölteni. Emiatt rendkívül lassan haladtam. (Csendben jegyzem meg, a legutóbbi könyvet is még ugyanazzal a régen lecseréltem telefonnal vettem fel.)

Újólag tavaly februárban csatlakoztam a csapathoz. Örömmel látom, hogy most már mindennap bejelentkezik 1-2 új önkéntes a Facebook-csoportba (sőt, ma már négyen!).

- A látássérültek kérései közül olvasott-e már fel valamit?

- Többször is végigbogarásztam az elmúlt másfél év alatt a táblázatunkat, amelyben az igényelt könyvek is szerepelnek. Már majdnem ki is választottam mindig egyet-egyét, aztán úgy alakult, hogy „na jó, ez lesz a következő, de előbb mégis ezt az én kedvencemet”.

De egyszer megembereltem magam, és jó nagyot „húztam”, kiléptem a komfortzónámból, és kikölcsönöztem a könyvtárból az egyik igényelt könyvet: Szülőgyilkosságok Magyarországon... Megrendítő is volt, de száraz is egyben a sok szociológiai adatot tartalmazó táblázattal.

Történt úgy is, hogy az önkéntes találkozóra hozott igényelt könyveket Nagyné Berke Mónika. Azelőtt néhány nappal beszélgettünk az 1989.

decemberi romániai eseményekről, akkoriban nagyon közel laktam a határhoz, és több történés a homályba veszett már, az izgatottság, a félelem azonban erősen felidéződött bennem. És akkor kértek bennünket, hogy olvassuk fel A Conducator végnapjai című könyvet. Erre lecsaptam, mert jelet éreztem benne.

Egy ilyen alkalommal vittem haza Miks Mária Torpanatok című kötetét is. Már akkor este belelapoztam elalvás előtt. Pár találomra kinyílt oldalt elolvastam, de hamar becsuktam. Azok a versek úgy ütöttek meg, hogy nem lehetett többet befogadni. Heteken keresztül ízlelgettem, ismerkedtem velük, mire belevágtam. Régen olvastam ilyen erejű kötetet. Súlyos és nemes mondanivaló könnyed költői vonalvezetéssel. Élmény volt!

- Milyen a jó felolvasó?

- Mire felolvasó lesz valaki az egyesületben, addigra átesik egy kis szűrőn, egy próbafelolvasáson, amelyen a hangszínét, hangképzését, hangerejét, az olvasás tempóját, a kifejezőképességét tesztelik. Ha megfelel, és ráadásul már legalább egy felolvasott és véglegesített könyve is van, akkor már felolvasó. Onnantól pedig vélhetően egyre jobb felolvasó lesz belőle, mert törekedni akar még szebben képezni a hangokat, még kifejezőbben olvasni. Mert hallja a találkozókon is, hogy mennyi szépen beszélő önkéntes van. Még beszédtechnika órákat is szerveznek nekünk. Továbbá minden alkalommal megerősíti Kata is (Puskás Kata Szidónia, az egyesület elnöke), hogy olyat olvassunk fel, ami közel áll a szívünkhöz. Ezenkívül rengeteg elismerést, köszönetet kapunk. Hát így lesz a felolvasó jó felolvasó.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Olvassanak mai írókat és költőket! (Majdnem minden nap rácsodálkozom, hogy mennyi tehetséges művészünk van.) S menjenek író-olvasó találkozókra, könyvbemutatókra vagy a tömérdek kulturális, zenei fesztiválra, és élvezzék az azokon fellépő költők, írók és zenészek csodáit, mert ez az élet sava-borsa. Ezek a mai költők nem rejteznek ám az elefántcsonttornyaikban, hanem kivonulnak az utcákra, iskolákba, színpadokra, mezőkre, és hirdetik a művészetet sokszor fergeteges humorral, máskor csontig érő fájdalommal.

Nagyon jó, hogy rátaláltam erre a remek csapatra!

Tudják: a környezeti hatás, hogy találkozom ezekkel a pozitív, tettere kész emberekkel, engem is formál. Ez a kapcsolat engem is épít.

Jó egészséget, munkájához pedig sok örömet, kitartást kívánunk!

Anekdóták híres emberekről 1.

A háború értelme

A háború alatt egy brit kormányülésen egy miniszter azzal állt elő, hogy a hadiállapotról tekintettel nullázzák le a kulturális kiadásokat, és a felszabaduló összeget fordítsák fegyverekre.

Mire Churchill így válaszolt: „Rendben, de akkor miért is harcolunk?”

Trükkre trükk

1960 – Lausanne. A Tabaris-mulató egyik páholyában ül Husszein, jordániai király. Nagyon tetszenek neki Rodolfo kártyamutatványai. A műsor után a bűvész öltözőjében megjelenik egy elegáns úr, s meghívja Rodolfót a király páholyába. Őfelsége közeli szeretné látni a kártyatrükköket.

Rodolfo félórán át brillírozik Husszein páholyában. „Vigyázat, csalok!” – ismétli újra meg újra franciául, de Husszein egyetlenegyszer sem képes rájönni bravúros fogásaira. Végül megköszöni a magánmutatványt, s honoráriumméppen egy száz dolláros bankjegyet nyújt át. És megkérdezi:

- Ön milyen nemzetiségű?
  - Magyar.
  - Természetesen 1956 után jött ki.
  - Nem, felség. Most néhány hete.
  - De kint marad.
  - Amíg a szerződéselem tart. Utána otthon, Magyarországon vannak kötelezettségeim. Mikor azokat abszolváltam, akkor ismét külföldre utazom.
- Husszein hosszasan csóválja a fejét.
- Ebben valami trükk van! – mondja gyanakodva.

Hétköznapi csoda

Baja: 1950. A bácskai városban szereplő Rodolfo és Latabár Kálmán kísértél reggel a piacra. Gusztálják a szép gyümölcsöt, zöldséget, baromfit, végül megállnak egy természetes asszonyosság standja előtt. A néni háztáji tojást árul.

- Hogy a tojás? – kérdi Latabár.
- Két forint.
- Friss?
- Reggel szedtük a tyúkok alól. – bizonykodik az asszonyosság.
- Feltörhetem? – emel ki egy tojást a kaskából Rodolfo. – Megfizetem az árát, csak megnézném, mennyire frissek.

– Hát, ha megfizeti – vonogatja vállát sértetten a jóasszony –, feltörheti mindet, az egész szakajtóval...

Rodolfo elkér egy cseréptálcát, koccan a tojás héja, s – uramfia! – a színtelen fehérje s az aranyló sárgája közül valami a tálkára csörren. Egy ötforintos! Valódi ötforintos.

A bűvész és a komikus remekül összejátszanak.

– Szabad még egy tojást? – szólal meg mohón Rodolfo, s már töri is a másodikat. Abból is kipottyan egy ötforintos, s ekkor már kérdés nélkül nyúl a harmadikért.

A tojásárus néni elképedve bámulja a varázslatot. Azután, mikor a harmadik tojásból is kikél az ötforintos, és Latabár Kálmán már húzza a tárcáját, hogy két forintjával az egész kosár öt forintosokat fialó tojást megvegye – hevesen tiltakozni kezd:

– Nem eladó! Azt a hármat se kell kifizetni, csak az ötforintosokat adják ide belőle... Szentséges szűzmária, atyáúristen, de nagy csodát tettél velem...

A barbár zseni

1937-ben meghívtak néhány magyar művészt Londonba, VI. György koronázására. A meghívottak között volt Aba-Novák Vilmos is.

Az alkalomhoz illően ki kellett öltözni, aminek Aba-Novák nem volt nagy híve, inkább állványokon, festőruhában érezte jól magát. Felesége frakkot bérelt neki, amit magával vitt és ott felvett a szertartáson. Amikor hazaérkezett, és vitték volna vissza a kölcsönzőbe a frakkot, akkor derült ki, hogy meg van csonkítva, ugyanis a pakolásakor azt a darabot, ami kilógott a kofferből, a festő egyszerűen levágta a borotvájával, mondván, arra nincs szükség.

Tévedni emberi dolog

Voltaire-t egy vita hevében ellenfele idiótának nevezte. Voltaire derűsen nézett rá, és így szólt:

– Professzor úr, én önt eddig okos embernek tartottam. Ön viszont idiótának nevezett engem. Úgy látszik, mindketten tévedtünk.

A tisztelet ideje

Varsányi Irén, a Vígszínház nagy művésze az utcán összefutott egy színészkollégájával.

– Hol voltál? – kérdezte a pályatárs az üdvözlés után.

– Moziban.

– Jó volt a film?

– Igen, de képzeld egy jóképű fiatalember ült mellettem, és elkezdett udvarolni.

– Tudta, ki vagy?

– Nem. Nem is sejtette.

– Miért nem mondtad meg neki?

– Hogyisne! Hogy aztán elkezdjen tisztelni?

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Vargáné Kapa Veronika verseiből

A szél

1.

Riadtan topog
a szél
zihál
szűk neki a
végtelen
dühöngve dörömböl
kék falán.

2.

A szél -
gonosz varázslat.
Lábadhoz bújva dorombol,
aztán felszökken,
hogy gyökerestől tépje ki
kedvenc fádat.

Ázott virágok

Ablakomhoz
tétova esőcseppek
simulnak,
mint gyermekkezek,
fénylő nyomot hagyva
az üvegen.

A szél
ázott virágok illatába
bújva bolyong.
Halk motyogásából
csak két szót értek:
- hová?
- miért?

Bolond szél

Piros, barna, sárga levél,-
Teremtőt játszik velük a szél.
Egy pillanatra te is
fa leszel
épp hogy le nem gyökerezel.

A fákról letépett ruhát
két marokkal szórja rád.

Aztán füttyent egyet,
újra játszik,
levetkőztet rongyruhádig.

Tarka díszed tovaszáll,
a szél mindent szétdobál,
dérrel-dúrral odébb áll.

Aranyosi Ervin: Halottaknak napján

Halottaknak napján,
gondolkozz el, kérlek!
Mennyire fontosak
azok, akik élnek?
Milyen gyakran gondolsz
rájuk szeretettel?
Jelenthet-e annyit,
mint, ki régen ment el?
Ilyenkor az ember
temetőbe jár ki,
Elmúlt szeretteit
véli megtalálni.
Közben annyin élnek
magányosan, távol,
kire nem jut idő,
kit a szív nem ápol.
Pedig a halottak
a szívünkben élnek.
A hétköznapiakba
bőven beleférnek.
Mért nincs az élőkért
ugyanilyen ünnep,
ami lángra gyújtja
apró mécsesünket.
Aki elment, jól van,

csak egy más világon,
s nem tud örvendezni
levágott virágon.
Földdé porladt testet
látogatsz a sírnál.
Élőkért tehetnél,
ahelyett, hogy sírnál!
Oly sok a magányos,
kinek nem jut semmi.
Ki örülni tudna,
ha tudnák szeretni.
Ám ezt meg se látod
– tudod – attól félek.
M megbékélni kéne,
s nem visz rá a lélek.
Vársz, amíg késő lesz,
mikor már nem bánthat,
akkor száll szívedre,
majd a gyász, a bánat.
S jön halottak napja,
s méysz a temetőbe,
bocsánatot kérni,
s elbúcsúzni tőle...

[https://versek.aranyosiervin.com/
tag/halottak-napja/](https://versek.aranyosiervin.com/tag/halottak-napja/)

Pablo Neruda: Óda a jelenhez

A jelen
perc
oly sima,
mint egy asztal,
e mai óra,
e mai nap
oly üde,
tisztá,
mint az új poharak,
mikre a múltnak
pókhálója
sem tapad,
vegyük hát
finoman ujjaink
közé a percet,
ők faragják
ki alakját,
vezessék
növést,
oly új és
oly eleven,
semmit sem őriz
a menthetetlen tegnapokból
a múltból, a letűntből,
a mi édes
gyermekünk ő,
e percben is, nézd,
velünk nő,
homokot hord
s eszik
a tenyerünkből,
ragadd meg,
hogymi ne csússzon,
álomba vagy szavakba
ne fúljon,
fogd jó erősen,

kösd a kezedhez,
parancsold,
hogymi legyen engedelmes,
köveztesd
úttá és öntsd haranggal,
géppé,
könyvvé, csókká,
simogatássá,
vágd ki gyönyörűséges
illatát a fából,
ácsolj
belőle széket,
és fond ki nádból
a karját,
s nézd meg,
vagy inkább
csinálj belőle
lépcsőt!
Lépcsőt,
hogymi fokról fokra
hághass
a jelenben,
feszítsd a lábad
a jelen grádicsának,
s menj feljebb,
egyre feljebb,
azért ne túl magasra,
csak addig,
hogymi megjavíthasd
a tetőn
a csatornát,
ne túl magasra,
ne fel az éghez,
csak addig, hogymi az almát
elérhesd,
nem a felhőket,

őket
hagyd lengni fel az égig
és szállani a múltba.
Te
a jelen vagy,
az alma,
nyúlj érte fel
a fádig,

fogd kezedbe, sugárzik,
mint valami csillag,
no. tépd le,
harapj belé és vágj fütyörészve
további útajidnak.

<https://moly.hu/polcok/szamomra-kedves-versek>

Első a család

Akik a távolból helyettünk látnak – Bemutatkoznak a Távszem operátorok

2019 áprilisában állt munkába az MVGYOSZ-nél az a 15 fő, akikből június végére képzett Távszem operátorok és ügyfélszolgálati munkatársak lettek. Ők már javában biztosítják a Távszem szolgáltatást, vagyis intézik a felhasználók regisztrációját, és ami talán ennél is izgalmasabb: a távolból helyettünk látnak.

A Távszemet már használó olvasóinknak a hangjuk és a nevük már ismerős lehet, ha pedig ennél többre is kíváncsiak velük kapcsolatban, akkor jó hírünk van: decemberig mindannyian bemutatkoznak önöknek.

Beszélgetés Fazekas Eszter Távszem operátorral

- Kérem, mondjon pár szót magáról, érdeklődési köréről, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Üdvözlöm a kedves olvasókat! Fazekas Eszter vagyok, 30 éves, operátorként dolgozom a Távszemnél. Eredetileg történész-muzeológus vagyok, korábban múzeumban dolgoztam. Ennek okán érdekelnek a különböző kultúrák, világunk mind kulturális, mind természeti értékei. Szabadidőmben szeretek színházba, kiállításokra járni, olvasni, úszni, barátokkal társasjátékozni. Nagyon szeretem a természetet, az állatokat, szívesen kirándulok, ha időm engedi. Körülbelül egy éve búvárkodom is, nagyon élvezem, hogy most már a víz alatti világot is felfedezhetem!

- Mi az, amit fontosnak tart elmondani a személyiségéről?